

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

_____ Мар'я МІДІЧЕНКО

«15» вересня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Факультет бізнесу і права

Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.10 Трудове навчання та технології

Освітня програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Курс 4

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна

Програму розроблено:

1. Грабовським Юрієм Антоновичем, кандидатом педагогічних наук, доцентом;
2. Петренко Вікторією Сергіївною, докторкою економічних наук, доценткою.

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджена вченою радою Херсонського державного університету (протокол №3 від 07 листопада 2017 року)).

Декан факультету

Андрій СОЛОВЙОВ

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва

Протокол №1 від «05» вересня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

Вікторія ПЕТРЕНКО

Схвалено науково-методичною радою факультету

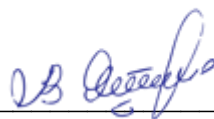
Протокол №1 від «12» вересня 2022 р.

Голова ради

Катерина МЕЛЬНИКОВА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВСТУП

Протягом виробничої практики студенти-практиканти більш глибоко оволодівають педагогічною майстерністю, набуваючи навички самостійного проведення навчальної роботи з учнями з урахуванням їх вікових і індивідуальних особливостей. За період практики здійснюється вивчення методики проведення занять навчання технологіям та креслення в основній школі та інших організаційних форм навчання, формується творчий підхід до професійно-педагогічної діяльності вчителя технологій та креслення.

Компетенції, якими мають володіти студенти-практиканти під час проходження виробничої практики:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності:

ФК 21. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з трудового навчання.

ФК 22. Здатність застосовувати сучасні методи й педагогічні технології, у тому числі інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх закладах.

ФК 23. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, портфоліо.

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Демонструвати знання теоретичних основ процесів навчання, виховання та розвитку особистості учнів середньої школи.

ПРН 6. Здійснювати традиційні та новітні види художньої обробки матеріалів, виготовляти вироби декоративно-ужиткового мистецтва та технічної творчості.

ПРН 2. Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

2. Графік проведення виробничої практики здобувачів

Курс	Семестр	Види практики	Тривалість проведення (тижнів)	Термін проведення	База практик	Відповідальний підрозділ
1	2	3	4	5	6	7
4	7	Виробнича	6	31 жовтня – 23 грудня	Заклади загальної середньої освіти	Кафедра фінансів, обліку та

			2022 року		підприємництва
--	--	--	-----------	--	----------------

3. Мета і завдання практики.

Виробнича практика студентів має на меті закріплення і вдосконалення базових професійно значущих вмінь та формування навичок, що необхідні при виконанні функцій вчителя технологій та класного керівника у середній і старшій школі загальноосвітніх закладів всіх типів I-III ступенів.

Основними завданнями виробничої практики на даному етапі є:

- практична підготовка до самостійної роботи в якості вчителя технологій й класного керівника;
- збір матеріалів для продовження виконання досліджень з тематики випускної кваліфікаційної роботи РВО «Бакалавр»;
- ознайомлення з сучасними методами, формами та засобами навчання в галузі «Технології», з досвідом роботи вчителів трудового навчання, технологій та креслення;
- оволодіння сучасними інтерактивними та інноваційними технологіями навчання;
- формування та поглиблення професійних умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності у сфері педагогічної роботи, набуття досвіду власної творчої та пошукової діяльності.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ. ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ.

Види робіт під час виробничої практики	Кількість балів
Участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО	до 5 балів
Ознайомлення з програмою практики і змістом роботи	до 10 балів
Участь в інструктивних зборах, що проводяться на базах практик	до 10 балів
Розробка програми та інструментарію для проведення дослідження (опитування, спостереження, аналізу документів тощо)	до 20 балів
Отримання і аналізування результатів дослідження	до 15 балів
Написання звіту з практики	до 20 балів
Участь у підсумковій конференції на базі ЗВО	до 20 балів
Залік з практики	100 балів

За термін проходження практики при умові відпрацювання у закладі середньої освіти щодня повного робочого дня (6 годин) практикант повинен виконати наступні види робіт:

- ознайомлення з історією педагогічного розвитку закладу середньої освіти;
- ознайомлення з функціональними обов'язками керівного та педагогічного складом закладу середньої освіти, безпосередньо, викладачами трудового та профільного навчання та їх посадовими обов'язками ;
- ознайомлення зі структурою та організацією освітньої діяльності закладу середньої освіти;
- ознайомлення з матеріально-технічною базою (лабораторії, майстерні, кабінети тощо);
- ознайомлення з основними документами, які визначають роботу закладу середньої освіти (устав, правила внутрішнього розпорядку, навчальні плани, навчальні програми предметів «Трудове навчання» 5-9 кл., «Технології» 10-11 кл., «Креслення»);
- проведення навчальної і позакласної роботи за фахом;
- взаємовідвідування занять і позакласних заходів та їх аналіз;
- відвідування та аналіз занять, що проводяться викладачами предмету «Трудове навчання», «Технології», «Креслення», в базовій середній школі;
- вивчення досвіду роботи викладачів предметів «Трудове навчання», «Технології», «Креслення» в основній школі;
- розробка дидактичного і методичного матеріалу, навчально-творчих проектів, порт фоліо з метою розвитку матеріально-технічної бази ЗЗСО для проведення занять трудового навчання та технологій.

Дистанційна форма проходження практики

Карантинні обмеження, надзвичайні ситуації техногенного або природного характеру можуть внести корективи в організацію освітнього процесу. Тому, за рішенням вченої ради, окремі теми освітніх компонентів здобувачі можуть опановувати у дистанційній формі. В цьому випадку використовуються різні технічні засоби комунікації.

Організація навчання за дистанційною формою регламентується як загальнодержавними нормативними документами (Закон України «Про освіту», наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 (зі змінами) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»), так і Положенням про дистанційне навчання в ХДУ (наказ ХДУ від 14.02.2014 № 140-Д).

Для забезпечення дистанційного проходження виробничої практики використовуються технології дистанційного навчання, методичні та дидактичні матеріали для самостійної роботи здобувачів.

В умовах дистанційного проходження практики зміст завдань може змінюватися в залежності від режиму та форми роботи туристичних підприємств під час карантину. Залікові заходи проводяться у вигляді онлайн-занять. Звітна документація подається викладачу-керівнику практики в електронному вигляді (на e-mail, Viber або ін.)

Щоденник практики розташовується на Google-диску факультету та заповнюється в електронному вигляді з подальшим його пред'явленням у роздрукованому вигляді.

Список рекомендованої літератури (навчально-методичні видання)

1. Герасимчук В.Г. Розвиток підприємств: діагностика, стратегія, ефективність. – К.: Вища шк., 2017. – 265 с.
2. Горюнов В.П. Техника и природа / В. П. Горюнов; под рек. И. А. Майзеля. Л.: Изд-во ЛГУ, 2018. – 124 с.
3. Данченко О.С. / Народні майстри. – К.: Рад. шк., 2019. – 128 с.

4. Данченко О.С. Невмируще джерело: бесіди про українське народне мистецтво / Данченко О.С. – К.: Мистецтво, 2020. – 134 с.
5. Zvorykin A.A. History / A.A. Zvorykin et al. - М.: Publishing house of social - economic. lit. 2021. -- 772 p.
6. Emelyanova A.P. Mold technology. / Emelyanova A.P. - М.: Mechanical Engineering, 2019. -- 224 p.
7. Kozhekin G.Ya. Organization of arbitrariness: Textbook. Manual / Kozhekin G.Ya., Sinitsa A.M. - Мinsk: Ecoperspectiva, 2018. -- 334 p.
8. Mamontova .I. Organizaciya virobnitstva / Є.І. Mamontova, О. V. Kotova / _ Navchalno-methodical handbook. Zhovti Vodi: "Strategy", 2017. - 76 p.
9. Meleschenko Yu.S. Technique and patterns of its development / Yu.S. Meleschenko, L. .: republished, 2017. -- 246 p.
10. Popovich V.V. Technology of construction materials and material knowledge: Navchalnyy posibnik. / Popovich V.V. - Lviv, 2018. -- 265 p.

Допоміжна

1. Антонович Є.А. Художні техніки у школі: Навч.-метод.посібник / Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П.- К.: ІЗМН, 2019. – 312 с.
2. Воскобойников В.Г. Общая металлургия. / Воскобойников В.Г., Кудрин В.А., Якушев А.М. – Х.: Металлургия, 2020. – 184 с.
3. Золотаревский В.С. Механические свойства металлов. / Золотаревский В.С. _ Х.: Металлургия, 2021. – 184 с.
4. Котенко В.І. Конспект лекцій по дисципліні «Технологія конструкційних матеріалів та матеріалознавство»/ Костенко В.І. – ТДАТА, 2019. – 94 с.
5. Курочкин А.С. Организация производства: учеб. пособие. – К.: МАУП, 2021. – 216 с.
6. Савостіцькій Н.А. Матеріалознавство швейного виробництва. / Савостіцькій Н.А., Амірова Є.К. – Львів: Академія, 2019. – 240 с.

Інформаційні ресурси

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

ua.ivmelang.com/proizvodstvo/ozdoblyuvane-virobnitstvo/

Методичні рекомендації

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики у письмовій формі. Головним документом звітності є щоденник практики. Календарний графік проходження практики заповнюється студентом разом з керівником практики від університету та підписується керівником практики від підприємства і керівником практики від університету. Графік включає види робіт, що виконуватимуться студентом, обсяг робіт та дати їх виконання.

Відгук і оцінка роботи студента під час практики заповнюється керівником практики від підприємства. Висновок керівника практики від університету про роботу студента заповнюється керівником практики від університету. У звіті з практики відображаються результати вивчення програмних запитань та рекомендації.

Питання до заліку

Під час проходження виробничої практики студенти виконують індивідуальні завдання, які сприяють надбанню умінь та навичок роботи, спрямованої на удосконалення навчально-виховної роботи з трудового навчання та креслення із учнями основної школи. Нижче наведено орієнтований перелік індивідуальних завдань:

- вивчити і узагальнити досвід роботи вчителя трудового навчання (технології) та креслення;

- вивчити процес удосконалення в учнів спеціально-професійних знань, вмінь та навичок;
- вивчити процес удосконалення форм і методів виховної роботи в процесі викладання трудового навчання, технології та креслення;
- дослідити індивідуальні особливості учнів з метою удосконалення навчально-виховної роботи;
- вивчити і описати передовий педагогічний досвід вчителя (з фаху) або класного керівника, вихователя;
- вивчити стан роботи дитячих (юнацьких) об'єднань;
- підготувати доповідь на наукову студентську конференцію (наприклад: "Формування пізнавального інтересу на уроці", "Нові педагогічні технології", "Нестандартні підходи вчителя до навчання учнів", "Активні форми заохочення учнів до самостійної роботи", "Методична робота в школі", "Робота методичних об'єднань вчителів", "Робота методичних об'єднань класних керівників", "Демократичні форми внутрішнього контролю", "Досвід з формування виховуючого колективу" і т.п.)
- вивчити і описати позакласну (позаурочну) роботу учнів з технічної творчості.

Наведений перелік індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється під час проходження практики груповим керівником. Матеріали, отримані за наслідками виконання індивідуального завдання, в подальшому використовуються для виконання курсової роботи з теорії та методики трудового навчання та дипломної роботи СВО «Бакалавр», для підготовки доповіді, статті, тощо.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Формою контролю ступеню набуття практичних навичок з практики є залік з диференційованою оцінкою. Умовою допуску студента до підсумкового заліку є виконання програми практики, наявності позитивних оцінок з поточного контролю і представлення оформленого "Завдання-звіту".

Підсумковий контроль проводиться в останні дні практики на базі практики. Студент звітує перед комісією про виконання програми практики і подає звітну документацію. За наслідками практики студентам виставляється залікова диференційована оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності студента під час практики.

По завершенні виробничої практики студенти повинні подати наступну документацію:

1. Завдання-звіт студента-практиканта, затверджений підписами та печатками;
2. Два плани-конспекти залікових занять з трудового навчання, два плани-конспекти з технологій. До кожного плану-конспекту додається комплект дидактичних матеріалів.
3. Підготувати та провести два виховних заходи професійного та загальноосвітнього спрямування.
4. Розробка методичних матеріалів з метою апробації їх на заняттях трудового навчання й технологій з метою виконання індивідуальної роботи з переддипломної практики щодо виконання курсової та дипломної роботи СВО «бакалавр».
5. Розробити дидактичний матеріал щодо проведення занять з трудового навчання (5-9 клас) та технологій (10-11 класи) : портфоліо, творчі проекти, презентації, картки-завдання, тестові завдання тощо).

Підсумки проходження практики підводяться у процесі складання студентом диференційованого заліку комісії у складі керівників практики від факультету, кафедри педагогіки і психології під головуванням декана факультету або його заступника.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звітна документація з практики складається з:

- Звіту з практики.
- Звіт про виконання завдань.

Письмовий звіт з практики разом зі щоденником подається у встановлений термін керівникові практики від закладу вищої освіти для перевірки та допуску до захисту. Звіт з практики має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та завдань.

Звіт друкується на аркушах білого паперу формату А4 через 1,5 інтервалом шрифтом Times New Roman 14 розміру. У роботі повинні бути чіткі, не розпливчасті лінії, букви, цифри й інші знаки. Нумерація сторінок повинна бути наскрізною арабськими цифрами в правому верхньому куті без крапки. Нумерація починається з титульного аркушу, але проставляється зі вступу.

Порядок оформлення звіту наступний:

- титульний лист,
- зміст,
- основний розділ у відповідності до програми практики;
- пропозиції.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання результатів виробничої практики визначені на підставі «Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» (наказ від 08.09.2021 №890-Д).

Практика оцінюється окремо за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Складники загальної оцінки за практику визначає керівник практики від кафедри. Підсумкова оцінка враховує оцінку:

- керівника від бази практики;
- керівника від кафедри;
- презентації здобувачем результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання.

Складові оцінювання виробничої практики

Зміст роботи		Оформлення результатів	Захист звіту	Разом
Оцінка від бази практики	Оцінка керівника практики з фаху			
до 30 балів	до 30 балів	до 20 балів	до 20 балів	100 балів

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Рівні прояву критеріїв</i>
90-100	відмінно	A	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати знання, пов'язані з прийняттям самостійних рішень під час виконання завдань у реальних умовах роботи туристичної компанії. Виявлено вміння проводити вивчення і узагальнення досвіду виробничої роботи фахівців, будувати стосунки з робітниками. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
82-89	добре	B	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента використовувати знання. Виявлено вміння проводити вивчення і узагальнення досвіду виробничої роботи фахівців, будувати стосунки з робітниками. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
74-81		C	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати використовувати знання, пов'язані з прийняттям рішень під час виконання завдань у реальних умовах роботи туристичної компанії, але за допомогою керівника. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи.
64-73	задовільно	D	Всі завдання практики виконано на задовільному рівні, студент застосовує знання з виконання завдань за допомогою керівника. Звіт подано у встановлений термін, але він має недоліки у оформленні.
60-63	задовільно	E	Всі завдання практики виконано на задовільному рівні, студент застосовує знання з виконання завдань за допомогою керівника. Звіт подано із запізненням, який містить деякі неточності у структурних елементах та має недоліки у оформленні.
35-59	незадовільно	FX	Завдання практики виконано фрагментарно, студент не може застосовувати знання з виконання завдань. Звіт подано із запізненням, який містить значні неточності у структурних елементах та має недоліки у оформленні.
1-34	незадовільно	F	Завдання практики не виконано.